

Lietuvos pramonininkų konfederacijos
Energetikos ir klimato kaitos komitetas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA**
Vilniaus g. 31, Vilnius, Lietuva
2021-03-09 Nr. G-2903
+370 5 2431067
sekretoriatas@lpk.lt
www.lpk.lt

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-03-09 Nr. S. 88

Kopija:

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

DĖL AŠTUONIOLIKTOSIOS LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANO

Lietuvos pramonininkų konfederacija (LPK) išanalizavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą ir teikia pastabas.

5.8.6. ir 5.8.7. punktuose paminėti konkrečios vienos energijos gamybos ir sisteminių paslaugų teikimo rinkoje veikiančios akcijų biržoje listinguojamos akcinės bendrovės vykdomi projektai. Toks vienos įmonės projektų įtraukimas į Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą iš esmės galėtų būti suprantamas, kaip Valstybės ypatingas interesas, kad gamybos ir sisteminių paslaugų rinkoje paslaugas teiktų būtent ši viena, o ne kitos įmonės, įvykdžiusios analogiškus projektus, kurie liko neįtraukti į Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą.

5.8.7. punkte, nepaaiškinant motyvų, išskirti keli projektai, kuriuos visiškai galėtų pakeisti ir kiti analogiški privataus sektoriaus įmonių projektai.

Atkreiptinas dėmesys, kad 5.8.6. ir 5.8.7. punktuose numatyti projektai bus pradėti vykdyti anksčiau nei numatoma baigti vykdyti veiklas, numatytas 5.8.8. ir 5.8.9. punktuose, tai yra iki tol, kol bus atlikta elektros energijos pajėgumų užtikrinimo modelio analizė ir padaryti teisės aktų pakeitimai, užtikrinsiantys Lietuvos elektros energetikos sistemos patikimą veikimą bei iki tol, kol bus atnaujintas Lietuvos elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimas ir jo pagrindu priimtas Vyriausybės sprendimas dėl papildomų reikalingų rezervinių galių poreikio po 2025 m. Tai iš esmės reiškia, kad į Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą įtraukti projektai:

- kuriems nėra aiškus poreikis (nes dar neatlikta elektros energijos pajėgumų užtikrinimo modelio analizė, numatyta 5.8.8. punkte);
- kurie faktiškai iškreipia rinką, nes suskirsto projektus į tuos, kurie yra įtraukti į Vyriausybės planą ir tuos, kurių poreikis paaiškės tik atnaujinus Lietuvos elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimą, numatytą 5.8.9. punkte, t. y. kai išaiškės, ar, be 5.8.6. ir 5.8.7. punkte paminėtų projektų, atsiras papildomas poreikis dar kitiems panašiams projektams.

Todėl siūlome iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano projekto išbraukti 5.8.6. ir 5.8.7. punktus ir numatyti rinkos mechanizmą, užtikrinantį elektros gamybos adekvatumą Lietuvoje bei pakankamos sisteminių paslaugų pasiūlos užtikrinimą.

Taip pat norime pastebėti, kad nėra aiškūs vykdymo terminai dalyje priemonių, pavyzdžiui, 6.1.19. punkte išdėstyta, kad parengti skatinimo priemonės įmonėms pakeisti iškastinį kurą alternatyviu numatoma 2024 III ketvirtis. Prašytume pakomentuoti, ar tai reiškia, kad iki tol nebus skirta jokių priemonių.

5.8.1. punkte numatyta skatinti naudoti degalus iš atsinaujinančių energijos išteklių – plėtoti elektromobilių įkrovimo tinklą ir alternatyviųjų degalų pildymo infrastruktūrą, siekiant užtikrinti, kad 2030 m. bendro galutinio transporto sektoriaus energijos suvartojimo dalis, kurią sudaro atsinaujinantys energijos ištekliai, siektų 15 proc. 2024 II ketvirtis. Prašytume pakomentuoti, kas turėtų būti įvykdyta 2024 m., jei pačios priemonės tikslas numatytas pasiekti 2030 m. Taip pat siūlome numatyti skatinti, butent, antros kartos biodeglų gamybą.

LPK pasigenda priemonių šilumos sektoriui. Būtina skatinti nedidelės galios kogeneraciją ten, kur jos dar trūksta (CŠT), taip pat ruošti programas atnaujinti nusidėvėję katilus.

Siūlome papildyti 6.3.1. punktą nuostata „parengti vėjo elektrinių parko jūroje aukciono nuostatus, reglamentuoti pajamų stabilizavimo mechanizmą ir leidimų plėtoti atsinaujinančią energetiką jūrinėje Lietuvos teritorijoje išdavimo tvarką“.

Siūlome išdėstyti 6.3.2. punktą taip: „Parengti elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybos skatinimo priemonės, kad 2025 m. būtų įrengta iki 1,2 GW galios įrengtų vėjo jėgainių ir 1 GW galios saulės jėgainių bei skatinti energijos kaupimo įrenginių diegimą namų ūkiuose, įmonėse ir atsinaujinančių energijos išteklių bendrijose, užtikrinant efektyvų ir tikslinį elektros tinklo naudojimą bei naujų balansavimo sprendinių diegimą. Pakeisti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nuostatas, numatančias, kad pagamintas metinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekis yra apskaičiuojamas į formulę įtraukiant ir asmenų, turinčių leidimą plėtoti, išskyrus gaminančius vartotojus, planuojamą pagaminti elektros energijos kiekį“.

Taip pat siūlome įtraukti tokias nuostatas:

- Inventorizuoti visas valstybines įmones, turinčias sprendimų galią vystant vėjo ir saulės projektus; parengti vėjo ir saulės parkų plėtros perteklinių administracinių ribojimų sąrašą bei jį palaipsniui mažinti.
- Parengti priemonių paketą, skatinantį juridinius asmenis palankesnėmis sąlygomis įsigyti elektros energiją, gaminamą iš atsinaujinančių energijos išteklių (atleisti nuo VIAP).
- Skatinti elektros perdavimo tinklo modernizavimą ir plėtrą, kad į perdavimo tinklą būtų galima integruoti daugiau atsinaujinančių išteklių energijos gamintojų.
- Keisti esamą tiek elektros skirstomojo, tiek perdavimo tinklo pasinaudojimo reglamentavimą, atskiriant instaliuotą galią nuo leidžiamos generuoti galios, tokiu būdu

suteikiant gamintojams iš atsinaujinančių energijos išteklių galimybę instaliuoti iki 20 % daugiau galios nesukeliant pavojaus tinklo stabilumui.

- Sukurti ir įveikinti inovatyvioje tarpdisciplininėje ekosistemoje veikiančias žalio kurso tematikos pilotines demonstracines mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų infrastruktūras.

Pagarbiai

Energetikos ir klimato kaitos komiteto pirmininkas

Martynas Nagevičius

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M. Nagevičius', with a long horizontal stroke extending to the right.